

Hr. Kaupo Heinma

Asekantsler

Keskonnaministeerium

Edastatud e-postiga: Kaupo.Heinma@Envir.ee

Koopia Sigrid Soomlais: sigrid.soomlais@envir.ee

Meie 11.06.19

Edastame Eesti Keemiatööstuse Liidu seisukohad Keskkonnaministeeriumi poolt esitletud olmejäätmete liigiti kogumise ja ringlussevõtu väljapakutud meetmete osas.

Meie hinnangul tuleks jäätmete- ja pakendijäätmete alase õigusloome kujundamisel lähtuda Euroopa Liidu kehtivatest õigusnormidest, eelkõige ringmajanduse paketi osana jõustatud direktiivist 2018/851 mis käsitleb jäätmeid ning mille artikkel 3 defineerib olmejäätmete mõiste:

- „olmejäätmed“ on kodumajapidamistest kogutud segajäätmed ja liigiti kogutud jäätmed, sealhulgas paber ja kartong, klaas, metallid, plast, biojäätmed, puit, tekstiil, pakendid, elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmed, patarei- ja akujäätmed ning suuremõtmelised jäätmed, sealhulgas madratsid ja mööbel;

Keskonnaministeeriumi poolt 29. mail esitletud ettepanek olmejäätmete ringlussevõtu sihtarvu 50% täitmiseks aastaks 2020 sisaldab peamise lahendusena 'kogu müügipakendi' tagasivõttu läbi kodumajapidamiste kohtkogumise ning müügipakendi jäätmete 60% ringlussevõtu saavutamist läbi tootjavastutuse kohustuste olulise laiendamise. Alles vähem oluliste abinõudena nimetatakse biojäätmete liigiti kogumist ja ringlussevõtu parandamist ning KOV-ide vastutuse ja huvitatuse suurendamist.

Juhime teie tähelepanu sellele, et olmejäätmete liigiti kogumise ja ringlussevõtu meetmete hulgast on välja jäetud direktiivis 2018/851 nimetatud materjalipõhine jäätmete liigiti kogumine.

Direktiivi 2018/851 artikkel 8a toob välja tootja laiendatud vastutuse süsteemide jaoks asjakohased kvantitatiivsed sihtmäärad, mis on sätestatud ka direktiivis 94/62/EÜ. Eestis on direktiiviga 94/62/EÜ määratud pakendijäätmete ringlussevõtu sihtarvud täidetud. Tuleb tunnistada, et plastide ringlussevõtt on problemaatiline nii meil kui mujal maailmas. Probleemi lahendamiseks tuleks rakendada pigem ökodisaini-, innovatsiooni- ja finantsmeetmeid, mitte sunnimeetmeid.

Keskonnaministeeriumi 29. mai ettepanek sisaldas ka avaliku pakendijäätmete kogumisvõrgustiku tegevuse lõpetamist ja selle asendamist pakendiettevõtjate kohutusi oluliselt kasvatava kodumajapidamiste kohtkogumise süsteemiga.

Leiame, et selliste kulukate meetme rakendamisele nii tööstusele kui kaubandusele peab kindlasti eelnema mõjuhindang, mis analüüsib muudatuste mõju pakendiettevõtete teenustasudele ja uue süsteemi reaalsel võimekust parandada ringlussevõtu sihtmäärasid.

Mõjuhinnangu eesmärk peaks olema kõigi majanduslike, tehniliste ja keskkonnaga seotud näitajate, riskide ja vastuolude väljatoomine. Oleme seiskohal, et esitatud ettepaneku edasine menetlemine ilma mõjuhinnanguta ning selle võimalik jõustamine võib loodetud positiivse tulemuste asemel hoopis kahju tekitada, põhjustada segadusi, ebavajalikke lisakulusid ning halvendada meie ettevõtete konkurentsivõimet.

Alljärgnevalt lisame meie kommentaarid ja põhjendused olmejätmete liigiti kogumise ja ringlussevõtu ettepanekutele:

Punkt 1 Nõus

Materjalipõhine liigiti kogumise kohustus on KOV- le kehtestatud juba aastal 2007, kuid seda on rakendatud piiratud ulatuses

Punktid 2-4 ja 6 on kindel vastuseis

Keskkonnaministeeriumi poolt väljapakutud pakendijätmete kohtkogumise süsteem:

- on segase vastutusega, üle reguleeritud ja ebarealistlike ootustega
- on ebaefektiivne, kontrollimatu ja läbipaistmatu
- keskendub olmejätmetest ainult pakendile jättes kõrvale muud taaskasutatavad materjalid
- ei arvesta majandusliku ja keskkonnahoidliku otstarbekuse ning tehniliste võimalustega
- suurendab „freeriderite“ ebaausat konkurentsieelist
- on vastuolus Euroopa Komisjoni poolt Eesti kohta koostatud Varase hoiatuse raportiga 2017 ja
- on vastuolus ja reguleerib sama valdkonda mis Ringmajandusepaketi direktiivid

Punkt 5 Ebamõistlik

Pakendijätmete kohtkogumine kaupluste juures dubleerib mõttetult kodumajapidamiste kohtkogumist ja avalikku konteinersüsteemi.

Kahe süsteemi ülalpidamine on pakendiettevõtete jaoks ebamõistlik lisakulu.

Probleeme tekitab ka võimalik prügistamine ja hügieenistandardite täitmine

Punkt 7 Nõus

Keskkonnatasude mõistlik suurendamine võib parandada ringlussevõtu eesmärkide täitmist

Punkt 8, 9 Ei

KOV- le rakendatavad keskkonnatasud ei ole otstarbekad kuna KOV-i tasandil puuduvad tingimused ja võimalused adekvaatse jäätmetestatistika ja -aruandluse saamiseks

Punkt 10 Ei

Ettevõtetele peaks tekkima võimalus valida kas nad soovivad liituda KOV-ide poolt korraldatud jäätmekäitluse süsteemiga või leiavad ise endale sobiva jäätmelahenduse väljaspool korraldatud jäätmekäitlust

Punkt 11 Nõus,

KOV-de tasandi jäätmetestatistikat tuleks parandada. Siiski tuleb öelda et korrektse statistika saamiseks ei piisa ainult käitleja poolse IT lahenduse täiendamisest.

Punkt 12 Osaliselt nõus

KOV-de poolt korraldatud jäätmeveo hangetele peaksid lisanduma ringlussevõtu eesmärgid. Kahe tasandiline hange ei teeni optimaalse ringlussevõtu eesmärke.

Punkt 13 Nõus

Korraldatud jäätmevedu tuleks muuta korraldatud jäätmekäitluseks.

Punkt 14 Nõus

Jäätmeveo sagedused võiksid olla vastavuses reaalse jäätmetekkega.

Punkt 15 Ei

Punkt selges vastuolus punktiga 1 mis kohustab taaskasutatavaid jäätmeid materjali põhiselt liigiti koguma, mitte koguma eraldi pakendijäätmeid.

Punkt 16 Nõus

Liigiti kogutud jäätmete põletusele peaks rakenduma keeld

Punkt 17 Mõju ebaselge

Vabatahtlik liitumine pandisüsteemiga

Punkt 18 Pigem nõus

Jäätmemahutite visuaali ühtlustamine mõistliku ülemineku aja jooksul võib kaasa aidata liigiti kogumise arendamisele

Punkt 19 Nõus - üks väheseid ettepanekuid mis realselt parandab olmejäätmete ringlussevõtu eesmärkide saavutamist

Biojäätmete liigiti kogumise ja ringlussevõtu käivitamine

Punkt 20 Nõus

Jäätmekäitluse teenuse arvel võiks esitada detailsemat informatsiooni

Punkt 21 Punkt vajab täiendavat analüüsi

Eri olmejäätmete fraktsioonide hinnad antakse võrdluses biojäätmete käitluse hinnaga

Punkt 22 Ettepaneku mõju ebaselge

Jäätmevaldajate registri täiendamine

Punkt 23 Ebaselge

Ettevõtetel peaks tekkima valikuvõimalus - soovijad peaksid saama liituda korraldatud olmejäätmete veo süsteemiga

Punkt 24 Ebaselge

Roheliste riigihangete seaduse muutmise keskkonnahoidlike hangete eelistamise suunas

Lugupidamisega

Hallar Meybaum

/allkirjastatud digitaalselt/

tegevdirektor